

המגזר השלישי

מרץ 2011

EXCELLENCE

אקסלנס נשואה בית השקעות

המגזר השלישי בישראל בתהליך גידול מהיר

- יציאת הממשלה מתחומים רבים בהם עסקה בחצי המאה הראשון לקיומה
- הממשלה הכריזה כי תרחיב תהליכי ההתייעצות עם גורמים בחברה האזרחית טרם קבלת החלטות בתחומים הנושקים לארגונים

מימון המגזר השלישי

- בניגוד לתדמית שנוצרה בציבור, מרבית המימון ממקורות ממשלתיים
- 3,000 עמותות מוכרות כזכאיות לעזרה עפ"י החשב הכללי
- בשנת 2008 בוטל מס מעסיקים בשיעור של 4% שבו היו חייבים כל ארגוני החברה האזרחית

תעסוקה

- המגזר השלישי מעסיק 236,000 עובדים, הרבה במשרות חלקיות
- למדינה זהו מצב נח, כיוון שחלק מהשירותים יעברו למגזר השלישי, שם השכר נמוך
- שיתוף הפעולה בין המגזר ליסודות נתוני השירותים במגזר הממשלתי חיוני לשמירת האיזון
- הערכה היא שכ- 6,100 ארגונים משלמים שכר כלשהו לעובדים

תדמית

- המגזר השלישי הגדיל חשיפתו גם בקרב האוכלוסייה החילונית והתודעה לקיומו גברה
- תדמית זאת משכה בשנים האחרונות את המגזר העסקי לפתח מגזר שלישי "משלו"
- מזה 7 שנים מחוייבות החברות העסקיות לדווח על תרומה שלהן לחברה

בקרה ופיקוח

- חשש של התורמים אך בעיקר של המדינה כי ארגונים עלולים לפעול באופן לא תקין
- אין מנוס מפיקוח רגולטורים ממשלתי של משלם המיסים

ניהול בתנאי אי וודאות

- תזרים המזומנים אינו בטוח
- זרם התרומות תלוי במחזור העסקים
- ההכנסה מתקציב המדינה מחייבת בקרה ברמה עסקית
- השכר מעיק, באין הכנסות
- בניגוד לסקטור העסקי, לקוחות המגזר השלישי מקבלים שירותים חינם או במחיר נמוך
- תזרים לא יציב :
- מקשה על ניהול ויציבות המערכת
- מקשה על החזקת עובדים לאורך זמן
- מקשה על הגדלת מיומנות והתמקצעות

ניהול כספי

- למגזר השלישי חודרים נורמות ואמות מידה עסקיות – שקיפות, ניהול הכספים וההון, תקצוב, מקורות מימון, ועדות השקעה, בקרה ודו"חות שנתיים
- ניהול תקין כרוך בעלויות, לעתים מעבר ליכולתן של הארגונים הקטנים - פתח לאי סדרים
- ארגונים גדולים יכולים להבחין בין השקעה לצריכה שוטפת
- רק 8,200 מהעמותות קיבלו אישור "ניהול תקין" מרשם העמותות
- מתוך 20,000 ארגונים שנרשמו כמלכ"ר, רק 4,500 הוכרו ע"י מס הכנסה

רווחים

- היות וארגון מוגדר כאלכ"ר, אזי מצאו ארגונים מסוימים שיטה לחלוקת רווחים באמצעות שכר
- לעתים ארגונים מתבלבלים, כיוון ובמקור היו אמורים לסייע ולא לגבות מלוא התמורה מהנתמך

פחדים

- הממשלה מבקשת דיווח שילך ויגבר. העמותות אינן שמחות לדווח
- התורמים מבקשים דיווח מפורט. העמותות הקטנות מתקשות
- העמותות מבקשות להשיא תשואה להשקעות שלהן, אך פוחדות לפעול בשוק ההון באין להן ידע מספיק
- חברי ועדת השקעות לומדים נושאי ההשקעה, אך בגלל הפחדים מעדיפים להשקיע בדפוסי האתמול.
- התורמים והממשלה מגבילים סוגי ההשקעות למה שהיה רלוונטי עד לאתמול
- המשרד הממשלתי נותן תמיכה, אך הפחד שלו כי לא ייעשה שימוש בכסף למה שיועד

פחדים

- לעיתים ארגון סיים תפקידו, אך נמנע מלהתפרק בשל האחזות מנהלים ועובדים בקרנות המזבח
- מלכ"רים, גם ממומנים באמצעות הממשלה, ונוטים להתרכז באזורים החזקים, דבר הפוגע באוניברסאליות של העזרה לחלש
- פעילי שטח, באין פרוטה מצויה בכיסם, מפחדים כי חברות עסקיות והממשלה משתלטים באמצעות אנשי מקצוע על הארגונים
- פחד ואמביוולנטיות ביחסים עם הממשלה - רוצים מימון ציבורי אך טוענים לעצמאות
- פחד של הציבור כי טייקונים ישתלטו על התודעה ההתנדבותית

פחדים

- פחד עובדי המגזר הציבורי הרשמי כי הקרקע נשמטת תחת רגלם
- פחד של מתנדבים ואנשי שטח אותנטיים לפגיעה בקשר האישי, האמפטיה והאכפתיות הראשונית, אם הארגון ינוהל כעסק
- פחד מתחלופה גדולה בארגון עקב הניהול "העסקי"
- פחד של הרשויות המקומיות מהעברת חלק מהחינוך, הרווחה והסעד מטיפולן, במקביל להפחתת מענקי האיזון